

Nya Rampen kommer från Berlin

TEATERFESTIVALEN Baltic Circle fortsätter att stärka sin ställning som en uppstickare med ett nutida grepp om teater, och många gånger med stark tonvikt på interaktivitet med publiken. Festivalens nya centrum är i Södervik, men inkluderar också föreställningar på

alternativa scener i till exempel Nationalmuseum, Richardsgatans bibliotek, en privatlägenhet och ett hotellrum. Föreställningarna är ofta samproduktioner, och går på engelska och tyska. Nya Rampen, i svenskt samarbete, kommer från Berlin med *We love Africa, and Africa loves us*. Provocerande, upprörande och skickligt, ansåg den kräsna publiken i Berlin. Baltic Circle pågår 7–11.11.

Svenskasidor

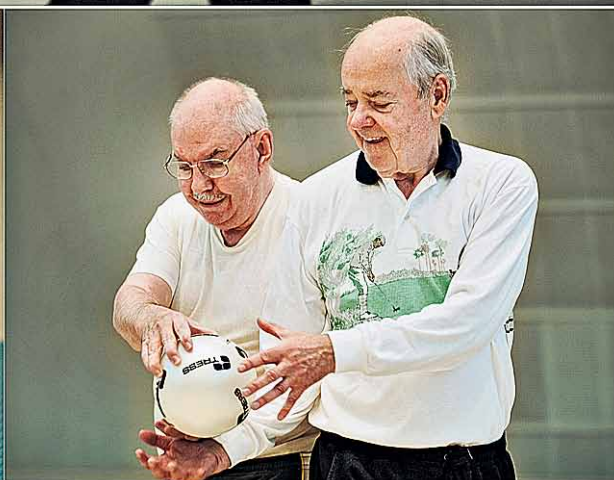
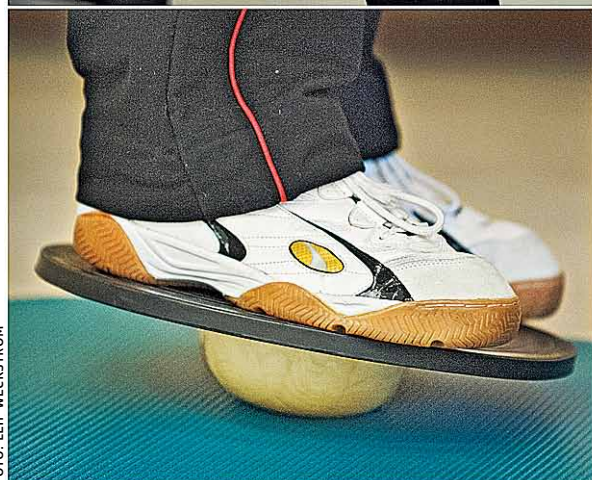
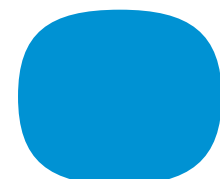

FOTO: LEIF WECKSTRÖM

”När man blir äldre behöver man röra på sig.”

Det är uppenbart att alla njuter av att känna kroppens rörelser. Träningen sker i par, antingen så att man samverkar eller gör samma rörelse parallellt.

”Om man blir hemma och slöar blir man bara sjuk. Pensionärer och äldre behöver motion. Och på en motions-timme knyter man dessutom sociala kontakter, träffar andra och umgås, och har helt enkelt trevligt”, säger Arne Jerman, 78. Han missar ofta en torsdagstimme.

I den här gruppen finns inte de allra äldsta seniorerna som deltar i Mia Karvonens träningar.

”I vattengymnastiken för damer finns en 96 år gammal kvinna som tar bussen från Haga till simhallen. Det är fantastiskt fint.”

Den svenska idrottsinstruktören leder flera grupper med vattengymnastik för seniorer både i Georgsgatans simhall och i badet på Kampens servicecentral. Hon har mixade grupper i den välutrustade konditionssalen på Georgsgatan och drar dessutom vattengymnastik för såväl krigsveteraner som specialgrupper.

”Och så har två andra simlärare och jag hand om simskolorna för alla lågstadier.”

Mia Karvonen räknar att ungefär 250 svenskspråkiga seniorer deltar i hennes träningar varje vecka. Kurserna är populära, och flera är fullteknade.

”Men”, säger Mia Karvonen, ”man kan alltid ringa mig och se om det finns möjlighet att komma med. Mitt nummer är 09 310 87817.”

Dyr är träningen inte, 24 euro per termin.

IDROTTSINSTRUKTÖREN

Motion är också glad gemenskap

Gymnastik och motion är hennes jobb, och hon tränar ett par hundra seniorer varje vecka.

UPPE I DEN GAMLA tennishallen på sjätte våningen på Georgsgatan 21 ljuder jazziga toner av Bo Kaspers orkester. Volymen är lagom låg och musiken fungerar som en behaglig bakgrund som anger takten till torsdagseftermiddagens balansgång.

Balansträning är en av många viktiga

former av motion för äldre och seniorer, och bakom den här timmen står idrottsverkets svenskspråkiga instruktör Mia Karvonen. Hon är ung och entusiastisk, och uppenbart omtyckt av seniorerna.

”All slags rörelse är betydelsefull, och i synnerhet när man blir äldre behöver man röra på sig och träna både balans

och styrka”, säger Mia Karvonen och dirigerar med van hand de fjorton seniorer som kommit denna torsdag för att öva upp balansen.

På timmen med balansgång går både herrar och damer och i takt med att träningen framskrider börjar kinderna blossa och ögonen tindra.

FOTO: LEIF WECKSTRÖM

MATKULTUR

Vitt till kött?

VITVIN TILL EN maffig biff? Eller rödvin till stekt strömming? Hur är det egentligen? Dilemmat med att kombinera vin och mat är temat för vinföreläsningen på Arbis den 7 november med sommelier Carina Sontag. Avgift 25 euro men i den ingår smakprov på fyra viner och smaktallrik. På Arbis finns förresten även en vinklubb. Senhöstens matlagarkvällar har bland annat följande smarriga teman; potatisparty, stenåldersdiet, "mord på menyn", Thanksgiving och koreansk mat.

FÖRENINGSCENTRUM

Klubbar och sällskap för många

ENSAM OCH UTAN sällskap? Arbetets vännar med ett eget hus på Annegatan 26, erbjuder över dussinet klubbar och föreningar för både yngre och äldre. Här finns bokklubben och bridgeklubben, konstklubben och musikkklubben, och så kan man umgås och lära känna nytt folk genom bland annat squaredans, teater, sykets och körsång. Öppet hus 6 november kl. 18. Tfn 09 601 426, må 17-19, ti 14-16, info@arbetetsvannar.fi

I KORTHET

SVENSKA TALANDE KLUBBEN

Även kallad Pakkobileet. Årets roligaste tvåspråkiga fest brakar loss på Mannerheimvägen 16 när samarbetet mellan Svenska veckan och *Senja opettaa sinulle ruotsia* har nöjet att presentera Markus Krunegård och Timshel, 7.11 kl. 20-23. Krunegård, med finländska rötter, är högaktuell med nya albumet *Mänsklig värme*. Inträde 8 euro.

MUSIKAFTON I SVENSKA VECKAN

I anslutning till svenska veckan blir det mera musik, nu i Luckan 9.11 kl. 19-21 och med svenska mångsysslaren – pianist, författare, stand-up komiker – Jan Sigurd samt den finländs-svenska redaktören och sångerskan Nilla Hansson. En litterär och musikalisk afton med sånger, stand-up och roligt prat.

SVENSKA VECKANS SAGOVÄRLD

Familjelördag i Luckan 10.11 kl. 13-15 dyker in i sagovärlden och berättar sagor tillsammans. Sagovärlden vill visa världen ur ett nytt perspektiv. Ett "pop"-up café med gott hembakat och saft är uppdukad. Med Nena Stenius, Zusan Söderström samt en husmusiker. Svenska dagen den 6 november har firats sedan 1908. Svenska dagens huvudfest 2012 ordnas i Esbo kulturcentrum.

MUSIKEN FRÅN GUDFADERN

I den fina filmsviten *Gudfadern* intar musiken en viktig roll och Arbis blåsorkester har sammanställt en unik konsert i Vito Corleones fotspår, från Italien till Amerika, med musik av Nino Rota, Carmine Coppola Giuseppe Verdi och Pietro Mascagni. 2.11 kl. 18 i festsalen.

NYLÄNSK FÖRFATTARMATINÉ

Den traditionella nyländska författarmatinén med många välkända finlandssvenska författare äger i år rum 1.12 på Arbis. På plats kan man köpa böcker till specialpris och få författardedikation.

STADSPLANERING

Stockholmsarkitekten **Ola Anderson** tog en promenad i innerstan, och gav både ris och ros.

Helsingfors bygger beslutsamt

OLA ANDERSSON är arkitekten bakom kvarteret Mursmäcken i Stockholm som valdes 2012 till Årets Stockholmsbyggnad. Han har också skrivit en uppmärksam bok om stadsplanering, *Vykort från Utopia*. Andersson besökte Helsingfors i höstas och gick på promenad.

Mursmäckans huslänga är tät men den mest synliga skillnaden till allt som byggs hos oss är att byggnaderna sprudlar av färger. Blått, rött, ockra, gult grönt, purpur... Färger som ses sällan i Helsingfors. Andersson har en förklaring:

"Vi som läste arkitektur gjorde för många år sedan ett studiebesök i Helsingfors. Vi såg en hel del arkitektur och projekt och så berättade man om arkitekten **Aarno Ruusuvuori** som sagt att Finland bygger i glad svart eller pigg grå."

"Den njudda inställningen till färger beror kanske också på att finländsk byggnadskonst är förankrad i ett kort

tidsperspektiv. När man talar om stor finländsk arkitektur handlar det om byggnader som är uppförda under självständighetstiden, under epoker då färger inte har haft prioritet."

Han betraktar nya Narinken. Men han levererar inte svidande kritik för otrevliga dimensioner eller brist på det som kännetecknar den mysiga piazzan. I stället ger han klart godkänt för torget.

"För att det är så typiskt Helsingfors. Stort och brett för all del, men också de omgivande byggnaderna är maffiga. Det fungerar för att folk ränner kors och tvärs. Och det är definitivt bättre än det ödsliga fältet som tidigare delade staden i områden söder och norr om busstationen."

Ett stenkast österut stannar han upp mellan Musikhuset och Kiasma.

"Man kan ha olika åsikt om byggnaderna i sig. Men Helsingfors har en genomtänkt planering och seriös kompetensnivå. När man ska bygga

nytt sker det med stor beslutsamhet, och efter omsorgsfull avvägning. På det sättet skapar man trovärdighet."

Men han är inte imponerad av Tölövikens nya huskroppar som är under byggnad.

"Huset ser ut att stå i vilken förort som helst, var som helst i världen och saknar anknytning till Helsingfors. Detta är en unik plats, en plats med denna dignitet skulle ha förutsatt arkitektur som ger mervärde åt området."

I *Vykort från Utopia* tar Andersson upp klyftan mellan de två arketyperna av stadsboende, innerstan och förorten, och menar att man genom att täta stadsstrukturen kan sammanföra innerstan och förorten, och samtidigt både svara på efterfrågan på bostäder och bredda alternativen för boende.

"Men fram för allt borde man föra områdena närmare varandra för att förebygga den segregation som redan kan skönjas."

Antikt eller vintage?

SAMOVAREN FRÅN släkten i Ryssland, slagbordet från hemgården i Österbotten eller smycket som farmor fick från Frankrike. Kära fina föremål, som har sitt eget värde i familjen. Men vad säger experterna på Antikrundan som Arbis bjuder på den 10 november. Ta med rara ting, eller kom för att se andras, och lyssna på Ulla Tillander-Gothenjelm som vet allt om smycken, Bernt Morelius som kan allt om antika föremål för hemmet och Johan Schulman som är specialist på konst och trycksaker. Max tre föremål per person, i festsalen kl. 12–15, föremål kan lämnas in från 11.30.

FOTO: LEIF WECKSTRÖM

Dags att ta itu med julen

TILL DE ROLIGASTE förberedelserna inför julen hör allt pyssel och all planering. Och julvakan på Arbis är en tradition som lockar folk i alla åldrar. Den 30 november kl. 17–21 sjunger Arbis av julstök och i huset stöper man ljus, bakar pepparkakor och formger marsipanfigurer. Mat och musik för barn och vuxna med temat julgodis, pepparkakor och julsånger är en annan favorit i repris i köket på Arbis den 3.12. I samband med Luckans familjelördag ordnas också en julvaka den 15.12 kl. 13–15.

FOTO: LEIF WECKSTRÖM

Barnen ska möta en värld från förr

Sökes: Mormor eller farfar som vill vara "museiföremål" i nya museet för barn.

FOTO: LEIF WECKSTRÖM

SEDERHOLMSKA HUSET är inte sig likt. Arbetet med att förvandla innerstans äldsta stenhus till Barnens stad är snart klart och om några veckor slår museet åter upp dörren – nu med ett nytt liv och nytt innehåll.

"Här ska vi spegla både barnens Helsingfors från förr, barndomens historia, skolvärlden som den var och så får barnen ta del av hur mormor eller farfar bodde på 1970-talet" säger museielektor **Anna Finnilä** som är producent bakom projektet.

Barnens stad är i princip en samslagning av två museienheter som stängt, barnmuseet i Domarby och skolmuseet på Kalevagatan.

"Tack vare ett generöst testamente från **Kirsti Suvanto** har vi haft resurser att satsa på en bra helhet i Sederholmska huset", säger Anna Finnilä och går in i den första av flera avdelningar som skildrar barnens värld.

"Vi stiger in i 1700-talet, till en era då upphovsmannen till det här huset, **Johan Sederholm**, levde". Skådeplatsen är hamnen, och barnen på besök får uppleva dåtida perukmakare och skomakare och vad som fanns att köpa i butiken."

"Barnen får också leka butik. Och eftersom barn älskar att klä ut sig har vi rum för rollkläder från 1700-talet, inklusive en scen där barnen får spela. Och så finns ett särskilt rum för verkstadsarbete."

Längs med väggarna kikar glada och sturska, kluriga och rara figurer på barnen. Det är teckningar av utställningsdesignern **Harri Tarkka**. Överlag är både färger och dimensioner gjorda för småfolk.

"Målgruppen på förmiddagarna är grupper från daghem och skolor. För alla öppnar Barnens stad klockan 13 och håller öppet till kl. 17. Lördag och söndag är huset öppet för alla kl. 11–17 och det är där mormor eller farfar behövs".

I huset har man nämligen inrättat ett tidstypiskt 1970-tals hem och för att bokstavligen levandegöra hemmet hoppas Anna Finnilä kunna engagera också svenskspråkiga mor- och farföräldrar, lite i stil med skolmormor eller skolfarfar, som på frivillig basis ställer upp och är närvarande. Någon kanske kan visa hur man virkar, en annan kan verser och rim, men det är inget krav.

"Man behöver verkligen inte ställa upp varje veckoslut."

I Barnens stad ingår dessutom ett gammalt genuint klassrum som gjort för en tidsresa till en skolvärld från förr, och så har man en avdelning som skildrar barndomens historia.

Barnens stad öppnar den 21 november. Anna Finnilä svarar på frågor om att vara "museiföremål" som mormor eller farfar på tfn 09 310 36632.

HERR GLAD OCH SAGAN OM SAGA

Höstens saftsalonger lider mot sitt slut, men två återstår. Den 24.11 kommer teater Taimine till Luckan med föreställningen *Herr Glad, som alltid är glad*. För 3–6-åringar. Och den 8.12 blir det Sagan om Saga som sagan slukade, en pjäs om vänskap och fantasi. För 3–6-åringar, börjar kl. 13.

DICKENS PÅ ENGELSKA

Skådespelaren Frank Boyle hyllar Charles Dickens med anledning av att det har gått 200 år sedan den brittiske författaren föddes. Boyles föreställning går på engelska och ger smakprov på Dickens i Arbis bibliotek, 4.12 kl. 18.05.

MÖTET MELLAN FINSKT OCH SVENSKT

Svenska litteratusällskapetets forskningsprojekt Svenska invandrare i Finland, avslutas med ett seminarium där bland andra samhällsdebattören Maria Wetterstrand från Sverige medverkar. 14.12 kl. 9–16.15 på Riddaregatan 5.

ATT ÅNGRA KÖNSBYT

Känsligt och svårt, men angeläget. Samtalet utgår från Svenska teaterns pjäs *Ångrarna* och medverkande är regissören Cris af Enehielm och litteraturvetaren Rita Paqvalén, i biblioteket på Arbis 27.11 kl. 18.05.

LOLAUPPOCHNER

Monika Fagerholm berättar om sin nyaste roman *Lolauppochner*, trillern där gränsen mellan illusion och verklighet suddas ut. Tobias Larsson intervjuar författaren i biblioteket på Arbis, 22.11 kl. 18.05.

SISTA AVSNITTET PÅ SLS

Kufar och kärringar mot strömmen – original ur Finlands kulturliv, 10.12 kl. 18 med Rainer Knapas: Alexander Boldt – austroskandier, fribyggare, äldre underbibliotekarie. Patrik Aaltonen: Rebbe och antikrist – om stridsmannen Rolf Lagerborg och sekelskiftets Finland.